

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. Y.,** zastoupený JUDr. Gabrielou Vilímkovou, advokátkou se sídlem Orlická 163, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. 9. 2004, sp. zn. 30 Az 265/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR (dále jen „žalovaný“) ze dne 18. 7. 2003, č. j. OAM-8748/VL-07-P11-2001. Tímto rozhodnutím žalovaný stěžovateli neudělil azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti a v jejím doplnění ze dne 12. 10. 2004 namítá důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tzn. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Argumentačně tvrdí, že právo na práci a na přiměřenou odměnu za ni představuje nezadatelné lidské právo a mělo by být zohledněno i při posuzování

naplnění podmínek pro udělení azylu. Stěžovatel měl a má zásadní námitky k fungování státního režimu v Bělorusku a tamní špatná organizace a kontrola policejních složek a státních orgánů vyústila až do situace, kdy po zavraždění otce stěžovatele nedošlo k vyšetření celé záležitosti, ačkoliv stěžovatel sám a jeho matka byli vystaveni výhrůžkám. Stěžovatel byl svědkem řady událostí, kdy byli vystaveni násilí podnikatelé a osoby s vyššími příjmy. Stěžovatel se hodlá věnovat podnikání, nicméně z uvedených důvodů by to v Bělorusku znamenalo ohrožení jeho zdraví a života. Zároveň stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve vyjádření odkazuje na obsah správního spisu a navrhuje, aby byla kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud především konstatuje, že nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu spatřuje stěžovatel v údajně chybném výkladu ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., kdy pod azylově relevantními důvody spatřuje rovněž nemožnost podnikat v zemi původu.

Z citovaného zákonného ustanovení je dostatečně zřejmé, že v projednávané věci nepřipadají v úvahu důvody obsažené pod písm. a) tohoto ustanovení, jelikož stěžovatel v průběhu správního řízení, v řízení před krajským soudem a koneckonců ani v samotné kasační stížnosti nenamítal nic takového, co by mohlo být vnímáno jako pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. Naplnění tohoto zákonného důvodu pro udělení azylu je proto možno jednoznačně vyloučit. Stěžovatel totiž ani netvrdí, že by k pronásledování vůči jeho osobě došlo ze strany státních orgánů anebo soukromých osob za podpory státní moci a nezbývá tak než plně odkázat na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 31. 10. 2003, sp. zn. 4 Azs 23/2003), podle níž „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby a má zde ekonomické problémy, není bez dalšího ani důvodem pro udělení azylu dle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ani důvodem pro udělení azylu*

z humanitárních důvodů (§ 14 téhož zákona).“ Jak totiž plyne ze správního spisu, stěžovatel uváděl (viz pohovor ze dne 30. 10. 2001), že zemi původu opustil z ekonomických důvodů a do České republiky odjel za prací. Přestože Nejvyšší správní soud nepopírá, že i právo na práci lze považovat za základní lidské právo, není sporu o tom, že se nejedná o právo politické, nýbrž sociální, příp. hospodářské, a jeho uplatňování proto není možno podřadit pod azylově relevantní důvody, jež se vztahují k právům politickým (viz čl. 43 Listiny základních práv a svobod).

Podle písm. b) cit. ustanovení se azyl cizinci udělí při zjištění odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě původu. Rovněž k tomuto zákonnému ustanovení je z obsahu kasační stížnosti patrno, že stěžovatel ani netvrdí možnou obavu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti nebo pro zastávání určitých politických názorů a ani Nejvyšší správní soud sám neshledal, že by argumentaci obsaženou v kasační stížnosti bylo možno pod citované důvody podřadit. Zbývá tak posoudit, zda sedes materiae kasační stížnosti nespadá pod pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, kdy stěžovatel tvrdí, že pronásledování podnikatelů a osob s vyššími příjmy je v zemi původu celkem obvyklým jevem. K tomu však Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji setrvalou judikaturu (viz např. rozsudek ze dne 19. 5. 2004, sp. zn. 5 Azs 63/2004, in: Sb. NSS č. 364/2004), podle níž „*určitá sociální skupina“ ve smyslu § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří. I pouhá příslušnost k určité sociální skupině může být postačujícím důvodem pro udělení azylu; rozhodující je ovšem existence odůvodněného strachu z pronásledování, směřujícího vůči žadateli o azyl jako příslušníku určité sociální skupiny, jež podnikají úřady země, případně jež vychází od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dotyčné země, a úřady vědomě takové jednání tolerují, případně odmítají či jsou neschopné zajistit účinnou ochranu*.“ V projednávané věci je - ve shodě s tímto právním názorem - bez jakýchkoliv důvodných pochyb zřejmé, že stěžovatele nelze považovat za příslušníka sociální skupiny ve smyslu citované zákonné dikce. Navíc, jak správně konstatoval krajský soud, stěžovatel před svým odchodem pracoval v zemi původu jako elektrikář a později se živil příležitostnými pracemi. Samostatně nepodnikal a zjevně nepatřil k osobám s vyššími příjmy, takže riziko zmiňované (poprvé teprve) v žalobě a opakované v kasační stížnosti není možno považovat za reálné, nýbrž za toliko hypotetické a potencionální.

Lze tak uzavřít, že se krajský soud nedopustil nezákonnosti, když argumentaci stěžovatele neshledal relevantní z hlediska existence některého ze zákonem stanovených důvodů pro udělení azylu.

Proto Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu